

М.М. Пересипкін

Харківський Національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, м. Харків

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Досліджується проблема забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. В літературі визначаються різні дефініції економічної безпеки, але сутність їх полягає в забезпеченні стабільного функціонування суб'єкту господарювання в поточний та майбутній час. В даному контексті зростає роль навчального закладу, як структури, яка здатна та повинна підготувати висококваліфікованого фахівця з відповідними сучасності компетенціями.

Ключові слова: економічна безпека суб'єктів господарювання, кадрове забезпечення.

Під час виникнення кризових моментів у світовому просторі особливої актуальності набувають питання забезпечення національної безпеки держави та її важливої складової - економічної безпеки.

В літературних джерелах вказується, що економічна безпека - це стан економіки, що забезпечує достатній рівень соціального, політичного і оборонного існування і прогресивного розвитку країни [1].

Існують ще кілька трактувань економічної безпеки. Економічна безпека розглядається як стан, в якому народ (через державу) може суверенно, без втручання і тиску ззовні, визначати шляхи і форми свого економічного розвитку [2].

Також визначається, що економічна безпека це не тільки захищеність національних інтересів, а й готовність і здатність інститутів влади створювати механізми реалізації та захисту національних інтересів розвитку економіки, підтримки соціально-політичної стабільності суспільства [3].

Наведені дефініції роблять очевидним той факт, що від стану економіки країни та ефективності механізмів щодо її забезпечення безпосередньо залежать якість і рівень життя громадян, демографічні тенденції в країні, стан армії, можливості забезпечення соціальних гарантій населення, науково-технічний розвиток країни.

Метою даної статті є визначення важливих аспектів щодо підготовки фахівця для забезпечення економічної безпеки підприємства на підставі аналізу літературних джерел

На сучасному етапі наукова думка спрямована на вирішення таких завдань у галузі проблем безпеки, як вдосконалення і конкретизація концептуальних засад та механізмів управління системою економічної безпеки, подальшого розвитку теоретичної та методологічної основи досліджень даного напрямку. Для вирішення даних питань виділяють такі рівні об'єктів економічної

безпеки: макроекономічний рівень (економіка країни); мезорівень (регіональний, галузевий, економічні об'єкти галузі); мікрорівень (економічні агенти ринку: фірми, підприємства, установи і т.і.); індивідуальний рівень (сім'я, особистість) [4].

Для забезпечення стійкості та ефективності національної економіки пріоритетне значення мають життєздатність і результативність функціонування основної маси суб'єктів господарської діяльності, підприємств.

Економічна безпека підприємства / організації це найбільш ефективне використання її ресурсів (основних і оборотних коштів, людського потенціалу) для прогнозування та попередження загроз і підтримки стабільного функціонування підприємства в поточний і майбутній момент часу.

Зацаркляний М.М. надає визначення економічної безпеки підприємства як захищеність його науково-технічного, технологічного, виробничого й кадрового потенціалу від прямих (активних) та непрямих (пасивних) економічних загроз. Економічна безпека підприємства - це стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз, який формується адміністрацією й колективом підприємства шляхом реалізації системи заходів правового, економічного, організаційного, інженерно-технологічного й соціально-психологічного характеру [5].

З метою досягнення найбільш високого рівня економічної безпеки необхідним є спостереження за забезпеченням максимальної безпеки основних функціональних складових безпеки. До основних функціональних складових економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності відносяться: фінансова; інтелектуальна і кадрова; техніко-технологічна; політико-правова; екологічна; інформаційна; силова.

Рівень економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності базується на тому,

наскільки ефективно службам безпеки даного підприємства вдасться запобігати загрозі і усунути збитки від негативних впливів на різні аспекти економічної безпеки, і запорукою успіху в даній ситуації може служити тільки наявність фахівців із достатнім рівнем знань та навичок.

Адекватний рівень економічної безпеки досягається різними способами. Засоби забезпечення - це набір заходів і система організації їх виконання та контролю, які дозволяють досягати найбільш високих значень рівня економічної безпеки підприємства.

Проблемам організації служби безпеки підприємств присвячені роботи О. Захарова, М. Корольова, В. Мак-Мака та інших науковців. Увага специфіці діяльності підрозділів безпеки у системі економічної безпеки підприємства приділяється в роботах Л. Гнілицької, В. Франчука [6, 7]. Визначено, що основними завданнями діяльності служби щодо забезпечення економічної безпеки підприємства є забезпечення захисту економічних інтересів підприємства, здійснення моніторингу реальних та потенційних загроз та небезпек для діяльності підприємства, проведення оцінки стану економічної безпеки та надання пропозицій щодо її поліпшення.

На підставі основних завдань виділені провідні функції підрозділів безпеки підприємств, які є багатоплановими. Отже, функціями підрозділів безпеки є: адміністративно-розпорядча; господарчо-розпорядча; обліково-контрольна; соціально-кадрова; організаційно-управлінська; планово-виробнича; організаційно-технічна; науково-методична; інформаційно-аналітична; навально-організаційна [8].

Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання є складним процесом, який потребує від служби безпеки комплексних знань та навичок. Спеціалісти служби безпеки не повинні замінювати юриста, системного адміністратора, кадровика, психолога тощо, але зобов'язані вміти ставити перед ними специфічні задачі, пов'язані із забезпеченням відповідного рівня економічної безпеки. Безумовно, це зможе виконати тільки спеціально підготовлена людина, професіонал [5].

Отже, враховуючи основні завдання діяльності служби безпеки підприємства та його багатопланові та чисельні функції актуальним стає визначення відповідності організації системи підготовки фахівців з безпеки сучасним потребам, фахівця, який має необхідні та адекватні знання та навички для забезпечення економічної безпеки на високому рівні.

У даному питанні першочергового значення набувають вищі навчальні заклади.

Сталий розвиток країн в значній мірі

спирається на освіту, як фактор розвитку економічного виробництва. Інвестиції в людський капітал, освіту, професійне зростання відкриває перед країнами змогу реалізувати переваги, здійснити стрибок розвитку. [9, 10]. Підтвердженням тому є той факт, що для всіх найбільш широко використовуваних у міжнародних порівняннях індикаторів розвитку країни характерна присутність характеристик освіти у складі показників, що застосовуються при побудові багатомірних оцінок і рейтингів. [9].

У світовій економіці відбувається все більша кластеризація з виділенням і посиленням країн, які основним фактором конкурентоспроможності проголосили знання, і з ослабленням ролі країн, в яких спостерігаються інші тенденції. [11]. Доведено, позитивний вплив інтелектуального капіталу на рівень економічного розвитку країни, встановлено, що підвищення інноваційного потенціалу тісно пов'язане із інвестиціями в науку і освіту [12].

Сьогодні, ефективне функціонування економіки будь-якої держави залежить в першу чергу не від потенціалу природних ресурсів, а від рівня якості освіти громадян, що має підтвердження світовим досвідом. Наприклад, економіка Фінляндії є однією з найбільш конкурентоспроможних у світі завдяки проведеної своєчасно реформі освіти та наукових установ, що спричинило за собою зростання інвестування та зростання економіки (зокрема зростання внутрішнього валового продукту), скорочення рівня безробіття. Розподіл економічного прибутку включало і можливість надання безкоштовної вищої освіти. [13].

Також, прикладом успішної економічної політики є Сінгапур - досвід розвитку за рахунок політики високорозвиненого людського капіталу. На основі модернізації системи освіти, посилення її шляхом випуску актуальних сучасної дійсності фахівців. Основною метою такої політики було побудувати суспільство в якому знання та інтелект є головною цінністю [13]. Це переконливо доводить, що роль освіти, науки і знань зростає з кожним роком, стає ключовим при підготовці фахівців для захисту національних інтересів країни, її безпеки, у тому числі економічних аспектів підприємств.

Іntenсивність співпраці країни з Європейським Союзом насамперед залежатиме від готовності і здатності країни відповідати європейським стандартам і критеріям. У процесі досягнення компетентності та конкурентності фахівців на світовому та ринку Європейського Союзу основну, ключову роль відіграє освіта. При цьому, базовими принципами системи освіти повинні бути - гнучкість, функціональність та відкритість. Освіта є чинником зростання економіки держави в умовах модернізації. Університети, на сам перед, розглядаються як

фактор переходу до економіки знань і вони повинні нести соціальну відповідальність за свою роботу. [13]. Основою соціальної відповідальності ВНЗ є надання високоякісних і затребуваних суспільством навчальних послуг, а також проведення актуальних наукових досліджень [14]. Освітня система повинна бути обумовлена динамікою змін необхідних компетенцій, які диктує ринок праці. Об'єднання освіти і ринку праці повинно поліпшуватися за допомогою співпраці із бізнесом та промисловістю. Ринок праці виступає індикатором ефективності результату системи освіти. Разом з тим, зрозуміло, що ринок праці є своєрідним «замовником» системи освіти і вносить свої корективи в структуру професійної підготовки робочої сили.

Таким чином, вже не викликає сумнівів що, ринок праці та система освіти лежать в основі ефективності регіональної економіки. Підвищення якості освіти неможливо без систематичного моніторингу освітнього середовища. Помічено, що ті навчальні заклади, які не відповідають потребам передових технологій поступово втрачають свої позиції. [15, 16, 17]. Важливим є не тільки моніторинг знань у навчальних закладах, а й моніторинг, підвищення та контроль знань і компетенцій в умовах підприємств з метою забезпечення достатнього рівня його безпеки, підвищення ефективності роботи.

Сучасні роботодавці приділяють увагу не тільки освіті в форматі «знань» випускників, але й володінню необхідними, актуальними для конкретної професійної діяльності «вміннями, здібностями, відповідністю», тобто, компетентністю. Важливими якостями також вважаються готовність фахівця до безперервної самоосвіти, постійне вдосконалення професійної кваліфікації, ділових комунікацій, вміння діяти в нестандартних або невизначених ситуаціях, показувати ефективну поведінку в конкурентному середовищі і в умовах дії стресогенних факторів. Даний підхід сприяє оптимізації та підвищенню ефективності діяльності суб'єктів господарювання [18]. Отже, ключовим є необхідність ВНЗ підготувати висококваліфікованого компетентного фахівця із розумінням того, як реалізувати отримані знання в практичній конкретній діяльності. [19, 20].

Безумовно, для підвищення конкурентоспроможності національної економіки необхідним є активна взаємодія вищої освіти, науки та бізнесу. Однак, існують вказівки на наявний десинхронізм: розрив у часі між потребами бізнесу і можливостями освіти та науки. (М-11). Тому, в сучасних умовах актуальним є наукове обґрунтування взаємозв'язку та перспектив розвитку вищої освіти, науки та бізнесу. Серед відомих науковців, які досліджували в своїх роботах вплив

освіти на економічні результати слід назвати: Жд. С. Мілля, А. Маршала, Г. Беккера, Дж. Мінцера, С. Боретті, С. Барса, Ф. Адама, Д. Норта, М. Олсона, С. Тоффлера, Ф. Фукуяму.

Ключовим фактором стабільного розвитку та успішної конкуренції будь-якої компанії є компетентність фахівців, їх здатність передбачати ризики і прогнозувати розвиток ситуації, забезпечувати економічну безпеку [11].

З плином часу змінюються і загрози як зовнішні, так і внутрішні. Все більше країн в епоху глобалізації стають залежними від стану світового ринку [13], експортна орієнтація країни підсилює дану залежність [13, 21]. Особливий акцент в літературі робиться на зростанні ролі інформаційного середовища в забезпеченні національної безпеки держави. Сформована соціально-політична практика свідчить про наявність залежності: чим активніше розвивається інформаційна середа, тим більше економічна, технічна, технологічна та інші складові національної безпеки держави залежать від безпеки інформаційної [22].

Згідно з дослідженням, Economist Intelligence Unit ключовим для міжнародних компаній зараз виступають ризики, пов'язані з людським фактором: недостатня кваліфікація персоналу, проблеми заміни старих кадрів новими і побоювання звільнення особливо цінних співробітників. Тільки 32% респондентів вважають, що їм вдається ефективно управляти ризиками. К. Локтіонова вказує, що управління кадровими ризиками є пріоритетним по відношенню до управління іншими ризиками організації: правовими, фінансовими, інформаційними, технологічними та інші [23]. Російські дослідники Жариков Е.С., Парамонов А.А. відзначають, що більш ніж у 70% випадків джерелом ускладнення в організаціях виявлялися саме помилки в оцінці можливостей кадрів. [24].

Таким чином, у сучасних умовах глобалізації на новий рівень виходить необхідність забезпечення економічної безпеки підприємства як складова та важлива частина національної безпеки.

Особливе значення в умовах мінливості і різноманітності ризиків відводиться освіті, кваліфікації та компетентності фахівців, які покликані забезпечити стабільне існування підприємства, його економічну безпеку.

У процесі підготовки висококваліфікованого професіонала особлива роль належить вищим навчальним закладам, які повинні підготувати фахівця спираючись на завдання та функції роботи фахівців-безпекознавців, з урахуванням потреб ринку праці, думки бізнесу і на основі наукового обґрунтування.

Література

1. Гончаренко Л.П., Куценко Е.С. Управление безопасностью. – учебное пособие. - М.: Кнорус. - 2010. – 272 с.
2. Основы экономической безопасности: (Государство, регион, предприятие, личность) / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО «Бизнес-школа Интел-синтез». -1997. 201 с.
3. Экономическая безопасность: производство- финан-сы- банки/ под ред. В.К. Сенчагова. – М.: Финстатин-форм, 1998.
4. Бородушко И.В. Исследование проблем национальной безопасности с позиций теории рисков / И.В. Бородушко / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – №3 (54). - 2012. С. 57-64.
5. М.М. Зацеркляний, О.Ф. Мельников. Основы економічної безпеки. / Навчальний посібник/ К.: КНТ. – 2009. – 337 с.
6. Франчук В.І. Основы економічної безпеки: навч. Посібник / В.І. Франчук/ Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів, 2009. – 204 с.
7. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія / Л.В. Гнилицька. / К.: КНЕУ, 2012. – 305 с.
8. Момот Т.В. Концептуальні підходи до організації підрозділів безпеки в системі забезпечення економічної безпеки корпоративних підприємств / Т.В. Момот, П.Я. Пригунов, А.М. Новак / Комунальне господарство міст.: науково-технічний збірник. - №106, 2012. - С.249-261.
9. Бычкова С. Образовательный потенциал развития стран. Международные сопоставления на основе статистических индикаторов. / С. Бычкова/ Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, серія Економіка № 4(157)/2014. - С. 6- 11.
10. Панкова Д.А. Методика применения алгоритма формирования системы автоматического тестирования для проверки знаний сотрудников / Д.А. Панкова / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – №6 (57). – 2012. С.109-113.
11. Просвирина И.И., Тацев А.К. Экономика знаний и современные тенденции использования труда в России/ И.И. Просвирина, А.К. Татищев / Вестник ЮУрГУ. Серия «Экономика и менеджмент», 2014. - том 8, № 1, С.73- 79.
12. Andrey Prigulnyy. Problems of development of scientific and technical potential of Russia / European Journal of Business and Economics, issue 1, Vol. 8, 2013, P.6-8.
13. Савельева И.П., Цало И.М. Влияние конъюнктуры мировых рынков на развитие внутренних процессов РФ на национальном и региональном уровне / И.П. Савельева, И.М. Цало / Вестник ЮУрГУ. Серия «Экономика и менеджмент». – 2014. - том 8, № 2. - С.41- 46.
14. Грішнова О. Соціальна відповідальність університетів України: порівняльний аналіз та основні напрями розвитку / О. Грішнова / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Економіка. – 2014. - Вип. 5(158). – С. 11-17.
15. Uzma Zaidi. Implementation of action research in education institution /European Journal of Business and Economics. – 2014. - Issue 2. – Vol. 9. - P. 16-19.
16. Станишевская С.П., Якупова И.Н. Комплексная количественная оценка региональной системы образования / С.П. Станишевская, И.Н. Якупова / Вестник Пермского университета, серия экономика. – 2013. - Вып. 3(18). - С. 79-87.
17. Anna Kara, Natalia Skornichenko. Monitoring of the basic education programs mastering quality in the system of the University innovative activity / European Journal of Business and Economics. – 2012. – Vol. – 7. - P. 7-10.
18. Тацев А.К., Просвирина И.И. Возрастание роли знаний в трудовой деятельности человека и персонала предприятий / А.К. Татищев, И.И. Просвирина / Вестник ЮУрГУ. 128. Серия «Экономика и менеджмент». – 2014. - том 8, № 4. - С.128- 134.
19. Мазур І. Стратегія розвитку партнерства вищої освіти, науки та бізнесу / І. Мазур / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, серія Економіка. - 2014. - Вип. 12(165). – С. 6-11.
20. Сулейманкадиева А.Э. Оценка эффективности использования знаний в реальной экономике./ А.Э. Сулуйманкадиева / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – 2012. - №3 (54). - С.49-57.
21. Касперович С. А., Тальчук Д. С. Содержание и факторы обеспечения экономической устойчивости предприятия / С.А. Касперович, Д.С. Тальчук / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – 2012. - №3 (54). - С. 209-211.
22. Смирнов Д.С. Роль информации при формировании эффективной системы безопасности экономических субъектов / Д.С. Смирнов / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – 2013. - №7 (66). - С.140-143.
23. Митрофанова А.Е. Концепция управления кадровыми рисками в работе с персоналом организации. Компетентность / А.Е. Митрофанова / Вестник Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Серия «Экономика». – 2013. - №5 (64). - С. 40-45.
24. Галешова, Е.И. Подходы к сущности кадровых рисков организации / Е.И. Галешова // Проблемы рынка труда и формирования трудовых ресурсов: материалы междунар. научн.-практич. конф., г. Москва, 17 декабря 2010 г. – С. 28–36.

References

1. Goncharenko L. P., Kucenko E.S. (2010). Security management: Tutorial. Moscow. P. 272.
2. Oleynikova E.A. (1997). The foundations of economic security: State, Region, Enterprise. Moscow. P.201.
3. Senchagova V.K. (1998). Economic security: manufacturing, Finance, Banks. Moscow.
4. Borodushko I.V. (2012). Study of the problems of national security from the standpoint of the theory of risk. Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy", 3 (54), 57-64.
5. Zatserklyanyy N.N, Melnikov O.F. (2009). Fundamentals of economic security. Tutorial. P. 337.
6. Franchuk V.I. (2009). Fundamentals of economic security: Guide. Lviv State University of Internal Affairs. P. 204.
7. Gnylytska L.V. (2012). Accounting and analytical support to economic security: Monograph. P. 305.
8. Momot T.V., Prigunov P.Y., Novak A.M. (2012). Conceptual approaches to security units in the system of economic security of corporate enterprises. Utilities city: Scientific and technical collection, 106, 249-261.

9. Bychkova S. (2014). Educational potential of development. *International comparisons on the basis of statistical indicators. News Kіivskogo natsionalnogo universitetu imeni Taras Shevchenko, seriya Ekonomika*, 4 (157), 11.
10. Pankov D. (2012). The method of application of the algorithm of formation of system self-test to test the knowledge of employees. *Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy"*, 6 (57), 109-113.
11. Prosvirina I.I., Tashev A.K. (2014). The knowledge economy and modern trends in the use of labor in Russia. *Bulletin of the South Ural State University. Series of "Economics and Management"*, Volume 8, 1, 73-79.
12. Prigulnyy A. (2013). Problems of development of scientific and technical potential of Russia. *European Journal of Business and Economics*, Issue 1, Vol. 8, 6-8.
13. Savelyev I.P., Tsalo I.M. (2014). Impact of the global markets for the development of the internal processes of the Russian Federation at the national and regional. *Bulletin of the South Ural State University. series of "Economics and Management"*, Volume 8, 2, 41-46.
14. Grishnova A. (2014). Social responsibility of universities Ukraine: Comparative analysis and main directions of development. *Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv Economics*, 5 (158), 11-17.
15. Uzma Zaidi. (2014). Implementation of action research in education institution. *European Journal of Business and Economics*, Issue 2, Vol. 9, 16-19.
16. Stanishevskaya S.P., Yakupova I.N. (2013). Comprehensive quantitative assessment of regional education system. *Bulletin of Perm State University, a series of economy*, Vol. 3 (18), 79-87.
17. Anna Kara, Natalia Skornichenko. (2012). Monitoring of the basic education programs mastering quality in the system of the University innovative activity. *European Journal of Business and Economics*, 7, 7-10.
18. Tashev A.K., Prosvirina I.I. (2014). The growing role of knowledge in the work of man and the staff of the enterprises. *Bulletin of the South Ural State University. series of "Economics and Management"*, Volume 8, № 4, 128-134.
19. Mazur I. (2014). Development strategy partnership of higher education, science and business. *Bulletin of Kiev National University of Taras Shevchenko Series of economy*. Vol. 12 (165), 6-11.
20. Suleymankadiyeva A.E. (2012). Evaluating the effectiveness of the use of knowledge in the real economy. *Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy"*, №3 (54), 49-57.
21. Kaspiarovich S.A., Talchuk D.S. (2012). Content and factors to ensure the economic stability of the enterprise. *Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy"*, №3 (54), 209-211.
22. Smirnov D.S. (2013). The role of information in the formation of an effective security system of economic subjects. *Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy"*, №7 (66), 140-143.
23. Mitrofanov A.E. (2013). The concept of risk management personnel in organization. *Competence. Bulletin of St. Petersburg State University of Economics. Series "Economy"*, №5 (64), 40-45.
24. Galeshova E.I. (2010). The approaches to the essence of the organization personnel risks. *Problems of the labor market and the formation of labor resources: Proceedings of the international. Research and Practice. Conf., Moscow*, 28-36.

Рецензент: д-р економічних наук, проф. О.В. Димченко, Харківський Національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Автор: ПЕРЕСИПКІН Михайло Миколайович аспірант кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського Національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова
E-mail: mnpa4@mail.ru

НАПРАВЛЕНИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ КАДРОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

М.Н. Пересыпкин

Рассматривается проблема обеспечения экономической безопасности субъектов хозяйствования. В литературе приводятся различные дефиниции экономической безопасности, но суть их заключается в обеспечении стабильного функционирования субъекта хозяйствования в настоящем и будущем времени. В данном контексте возрастает роль учебного заведения, как структуры, которая способна и должна подготовить высококвалифицированного специалиста с соответствующими современности компетенциями.

Ключевые слова: экономическая безопасность субъектов хозяйствования, кадровое обеспечение

THE MAIN WAY IMPROVEMENT OF STAFFING TO ENSURE THE ECONOMIC SECURITY OF BUISENES ENTITIES

M. Peresyppkin

Questions of economic security, as a component of national security have become important during times of crisis. Scholars give several interpretations of the concept of "economic security." However, the essence their lies in effective use of all resources to ensure the stable operation of a business entity in the present and future time.

Ensuring economic security is a complex process which requires from a specialist comprehensive knowledge and skills.

In this connection, it is important institution of higher education as a factors of economic growth of the state. Therefore, higher education can and should prepare highly qualified specialists to meet the needs of the labor market, opinion of business and on the basis of scientific justification.

Keywords: economic security, staffing.